

Temelji Komunikologije
26.11.2008

Funkcionalistični model množičnih medijev v Ameriki →
Družbo razdeli na 4 dimenzije

- Kulturna
- Ekonomska
- Politična
- Societalna skupnost

Občinstvo → nastopa kot občinstvo množičnih medijev in kot potrošniki (ne le medijskih vsebin ampak tudi blaga) → pokaže se povezava med mediji in oglaševanje (gospodarstvo, ekonomija..) na drugi strani.

Občinstvo

Je hierarhično stratificirano na razrede in stanove, diferencirano glede na različne okuse in interesne skupine. (De Fleur)

Ekonomija – finančni podporniki (financial backers)

Ekonomija kot finančni in gospodarski podsistem

V odnosu do medijev - medijski lastniki in vlagatelji v mediji. Vprašanja:

- Nadzor lastnikov nad vsebino in novinarska avtonomija
- Koncentracija lastništva, medijski monopol in politični vpliv

Širše – kot finančni podpornik medijev nastopa gospodarstvo, ki prek medijev oglašuje svoje blago in storitve, oglaševanje pa financira delovanje komercialnih medijev.

- Vprašanje, koliko lahko oglaševalci vplivajo na vsebino medijev?

Nekateri mediji se financirajo izključno prek oglaševanja, npr. Komercialni radio in televizija (za razliko od tiska ali kina)

- Vprašanje, kakšen poslovni model novinarskih medijev v dobi brezplačnih vsebin na internetu?

Oglaševanje, donosi z javnostmi in marketing

Del gospodarskega podsistema, so kanal financiranja medijev

OGLAŠEVALSKE AGENCIJE

Proizvajajo oglase, ki so bistvene za klasičen komercialni model medijev

Danes agencije izvajajo tudi odnose z javnostmi oz. integralno marketinško komuniciranje, ki vključuje tudi raziskave

TRŽNO TAZISKOVANJE IN MERJENJE SPREMLJANOSTI MEDIJEV (RATING)

Agencije za rating merijo branost, gledanost, poslušnost medijskih vsebin, agencija za tržno raziskovanje pa raziskuje trg in preference potrošnikov oz. občinstva. Te podatke dostavljajo, tistim, ki določajo o programu medijev, tj. Producentom, distributerjem, sponzorjem, oglaševalnim agencijam.

POLITIČNI PODSISTEM (LEGISLATIVE BODIES OZ. ZAKONODAJNA TELES)

Vlada, zakonodaja in državne regulativne agencije. Parlament sprejema zakone, ki predstavljajo normativno regulacijo medijev: zakoni tvorijo normativni okvir, ki se ga morejo medijske organizacije držati. Npr. Sprejem zakona o RTVS, Zakona o medijih itd.

- Vprašanja: temeljne pravice vključujejo svobodo govora, svobodo tiska, avtonomnost lastnikov pri razpolaganju s svojo lastnino, pravico do informiranosti, zasebnosti itd.

Nadziranje spoštovanja zakonodaje administrativno uvajajo državne regulativne institucije, ki izvajajo vladno in parlamentarno politiko na področju medijev

- Regulativne institucije so npr. V Sloveniji Direktorat za medije na Ministrstvu za kulturo, Urada za varstvo konkurence, Svet za radiofuzijo, Agencija za trg vrednostnih papirjev

Zveza med publiko in legislativo in administracijo je v javnem mnenju in volilnih glasovih.

ZUNANJI SOCIALNI IN DRUŽBENI POGOJI (KULTURA IN JAVNO MNENJE)

DeFleur navaja širše družbene in kulturne pogoje:

- KULTURNI POGOJI
To so kulturna tradicija družbene skupnosti, vrednostni sistem (morala). Navade, običaji, tudi ideološka dimenzija (ki jo zamolči pri opredelitvi političnega sistema)
- DRUŽBENI POGOJI
Predvsem javno mnenje kot prevladujoče mnenje, ki pa se odziva na družbene spremembe (kriza finančnega sistema ruši neoliberalizem)
- Ti. ZUNANJI POGOJI
Kulturna tradicija in javno mnenje – tvorijo širše družbeno soglasje – konsenz, na katerem sloni družba kot celota in zagotavlja legitimnost sistema
- ZUNANJI POGOJ OHRANJANJA SISTEMA
Mediji morajo svoje vsebine prilagajati temu širšemu družbenemu konsenzu, drugače ne uspejo pritegniti širšega občinstva, ki je vpeto v ta temeljni vrednostni konsenz družbe. Če bi bile medijske vsebine v nasprotju s temeljnim konsenzom, bi jih občinstvo zavrnilo, mediji pa bi zato finančno propadli.
➔ Vprašanje konformizma oz. konzervativnosti in liberalnosti medijev
- NOTRANJI POGOJ OHRANJANJA STABILNOSTI SISTEMA
Notranji pogoj ohranjanja stabilnosti medijskega sistema je finančni pogoj.

SODOBNI PRIMER: INTERNET SPROŽIL KRIZO SODOBNEGA NOVINARSTVA → vse več medijskih vsebin je brezplačno dostopnih na spletu, naklade ostajajo in pride do dopuščanja novinarjev

V Angliji → Quality and Popular Press (tisk se deli glede na kvaliteto in priljubljenost vsebin)

KRITIKA FUNKCIONALISTIČNEGA DRUŽBOSLOVJA

- Usmerjen na ohranjanje stabilnosti družbenega sistema